

1. Аксолотльдің үйінде

1-тапсырма (16 ұпай) = әр дұрыс сөз үшін 2 ұпай; барлығы дұрыс болса, 18 ұпайдың орнына 16 ұпай беріледі

acalotli - канал

calyacatl - үйдің алды

nocalhuan - менің үйлерім

nototol - менің күркетауығым

xocolia - ащы ету

acalyacatl - кемеңің тұмсығы

calpan - үйде

poran - менде

xayacatl - бетперде

2-тапсырма (5 ұпай). *Teonochtitlan* топонимі сөзбе-сөз “киелі опунциялардың жері” дегенді білдіреді. *Cuauihxaucacatitlan* топонимі қалай аударылады?

“ағаш/ағаштан жасалған бетперделердің жері”:

- “ағаш” **сын есімі** үшін 1 ұпай
- “бетперде” **зат есімі** үшін 1 ұпай
- **көптік жалғау** үшін 1 ұпай
- үшеуінің барлығы болса қосымша 2 ұпай

3-тапсырма (4 ұпай). *Axolotl* сөзі науатль тілінен әлемнің көптеген тілдеріне енген (аксолотль - қосмекенділердің бір түрі). Оның бастапқы мағынасын беріңіз. **су тірі ағзасы**

4-тапсырма (5 ұпай). *Atl* сөзі нені білдіреді? **су/сұйықтық**

5-тапсырма (10 ұпай) = әр дұрыс аударма үшін 5 ұпай

жол - **otli** (*otl* болса - 3 ұпай)

кеме - **acalli** (*acall* болса - 3 ұпай)

~ Польшаның Математикалық лингвистикадан олимпиадасынан алынған есеп

2. Эфик-тивті

1-тапсырма (6 ұпай) = әр дұрыс жауап үшін 1,5 ұпай:

25. èfè сен ұшып бара жатырсың
 26. éjésàṅá ол серуендейді
 27. òdòk сен қазып жатырсың
 28. éjéfèhé ол жүгіреді

2-тапсырма (18 ұпай) = әр дұрыс жауап үшін 2 ұпай (қандай да болса қателер бар болса (жол үсті таңбаларын қоса алғанда), жауап үшін бірден 0 ұпай беріледі):

29. сен ұшасың èjéfé
 30. сен қаздың òkódòk
 31. ол ойлады ékékéré
 32. ол жасап жатыр ódòrì
 33. мен жүгірдім ñkéfèhé
 34. ол барды ákáká
 35. мен жүгіремін ñjéfèhé
 36. мен ұшып бара жатырмын m̀fè
 37. ол сыйынады éjébóṅ

3-тапсырма (14 ұпай). Эфик етістіктерінің құрылымын сипаттаңыз.

Морфемалар тәртібі (3 ұпай):

Жұрнақтар (барлығы 9 ұпай):

бастауыш + шақ + түбір
 Мен (N̂-) (1,5 ұпай) өткен (-kV̂₁-) (1,5 ұпай)
 Сен (V̂₁-) (1,5 ұпай) осы (-) (1,5 ұпай)
 Ол (V̂₁-) (1,5 ұпай) келер (-jé-) (1,5 ұпай)

Түбірлер (2 ұпай):

Бұл тексеруді жеңілдетсе, етістіктердің басқаша көрінісі де бар:

	бастауыш	Мен (N̂-)	Сен (V̂₁-)	Ол (V̂₁-)
шақ				
өткен шақ (-kV̂₁-)		ñkV̂ ₁ (...)	V̂ ₁ kV̂ ₁ (...)	V̂ ₁ kV̂ ₁ (...)
осы шақ (-)		N̂(...), түбірдегі барлық дауыстылар келесі тонға ие болады: V̂	V̂ ₁ (...), түбірдегі барлық дауыстылар келесі тонға ие болады: V̂	V̂ ₁ (...), түбірдегі барлық дауыстылар келесі тонға ие болады: V̂
келер шақ (-jé-)		ñjé(...)	èjé(...)	éjé(...)

V̂₁ - сөздегі осыдан келесі дауысты дыбыс (саны жоқ болса, V̂ кез келген дауысты дыбысты білдіреді)

N̂ - жасалу орны келесі дауыссызға сәйкес келетін мұрын жолды дауыссыз дыбыс (мысалы, егер келесі дауыссыз b/f болса, онда N̂ = m; егер t/d/j/s, онда N̂ = n; егер k, онда N̂ = ŋ)

(...) - түбір

~ János Egressy

3. Порт сөйленісі

Бағалау (барлығы 40 ұпай) (ережелер төменде көрсетілген):

тапсырмадағы 18 жауап	18 ұпай
екпін	4 ұпай
португал тіліндегі o және e дауыстыларының сипаттамасы бар	4 ұпай
португал тіліндегі di, ti сипаттамасы бар	2 ұпай
португал тілінде de, te сипаттамасы бар	3 ұпай
испан тілінде: d → оқылмайды / сөздің соңында	1 ұпай
екі тілде де l сипаттамасы бар	2 ұпай
португал тілінде: r → оқылмайды / етістіктің соңында	2 ұпай
екі тілде де r сипаттамасы бар	2 ұпай
екі тілде де s сипаттамасы бар	2 ұпай

Дұрыс жауаптар (сол жақта - португал тілі, оң жақта - испан тілі):

[вэхдádжи]	verdade	ақиқат	verdad	[бэльдá]
[кóх]	cor	түс	color	[колёль]
[ишпóза]	esposa	жұбай	esposa	[эхпóса]
[аутэхначíваш]	alternativas	баламалар	alternativas	[альтэ́льнатй́бах]
[хурáу]	rural	ауылдық	rural	[ррура́ль]
[шокá]	chocar	соқтығу	chocar	[чокáль]
[тришчиш]	tristes	қайғылы (адамдар)	tristes	[трихтэх]
[триштэ́за]	tristeza	қайғы	tristeza	[трихтэ́са]
[ишколáх]	escolar	мектеп	escolar	[эхколя́ль]

Екпін (екі тілде де):

- егер сөз **дауысты дыбысқа** немесе **-s (көптік жалғауына)** аяқталса - екпін соңғының алдындағы буынға түседі
- басқа жағдайда - екпін соңғы буынға түседі

Дауыстылар:

! “екпіналды дауысты” - екпінді буынның алдындағы дауысты дыбыс,

“екпінарты дауысты” - екпінді буыннан кейінгі дауысты дыбыс.

португал тілі	испан тілі
o → [y] / екпінарты дауысты болса o → [o] / екпінді немесе екпіналды болса	a, e, i, o, u → [a, э, и, o, y] / әрқашан
e → [и] / екпінарты дауысты болса	

e → [e] / екпінді немесе екпіналды болса	
a, i, u → [a, и, у] / әрқашан	

Дауыссыздар:

<i>португал тілі</i>	<i>испан тілі</i>
c → [ç] / i, e алдында c → [k] / a, o, u алдында	
ch → [ш] / әрқашан	ch → [ч] / әрқашан
di, ti → [джи, чи] / әрқашан de, te → [джи, чи] / егер e екпінарты болса	d → оқылмайды / сөздің соңында d → [д] / басқа жағдайда
l → [y] / буынның соңында l → [л] / басқа жағдайда	l → [ль] / әрқашан (онда мысалы [ль] + [э] = [ле])
r → оқылмайды / етістіктің соңында r → [x] / буынның соңында; етістіктің соңында емес r → [x] / сөздің басында r → [p] / басқа жағдайда	r → [pp] / сөздің басында r → [ль] / буынның соңында r → [p] / басқа жағдайда
rr → [x] / әрқашан	rr → [pp] / әрқашан
s → [ш] / буынның соңында s → [з] / екі дауыстының арасында s → [ç] / басқа жағдайда	s → [x] / буынның соңында s → [ç] / басқа жағдайда
v → [в] / әрқашан	v → [б] / әрқашан
z → [з] / әрқашан	z → [ç] / әрқашан

Тексерушілер үшін ескерту:

Егер қатысушылар **s** → [з] / **V_V** деген сияқты бір нәрсе жазса, бұны “**s** дауыстылардың арасында **з** дауысына ауысады” деп оқу керек. **V** - бұл дауысты дыбыс.

~ Ердос Жанпейсов